

KRONIKK &DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom.
Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å
forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ellen Krystad
ellenk@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

FN i Syria?

INTERVENSJON

Olav Olsen

Helt enig med Bjørgulv Braanen i lederen i Klassekampen 25. november at FN bør være på banen mye mer for å hindre eller dempe militære konflikter, i stedet for at en USA-ledet koalisjon skal bombe den ene parten i konflikten.

Men når det gjelder Syria, vil jeg minne om at USA og vestlige allierte i et par års tid gang på gang prøvde å få FN til å gripe inn, men hver gang ble det stoppet av et russisk veto.

Olav Olsen,
Steinkjer
olol6@online.no

Sykkel for likestilling!

TRAFIKK

Pål Jensen

SVs kvinnepolitiske leder, Marthe Hammer, har nylig etterlyst en egen sykkelpolitikk for kvinner. Det syns Linn-Elise Øhn Mehlen, leder i Rød Ungdom, er et eksempel på «rare og snevre kampsaker». I stedet mener hun at feminister bør engasjere seg i kampen mot skjønnhetstyraniet.

Men hvorfor sette det ene opp mot det andre? Den farlige biltrafikken gjør at mange ikke tør å sykle. Dette er alvorlig for helse og miljø. I tillegg skremmes særlig kvinner vekk fra veiene. Derfor er den sykkelfiendtlige bilpolitikken også et likestillingsproblem. Om vi kanskje ikke trenger en egen sykkelpolitikk for kvinner, så er tilrettelegging for sykling avgjort et viktig likestillingstiltak. Vi må lære av historien, og historisk har sykkelens vært et kraftig redskap for likestilling.

Pål Jensen,
daglig leder, For Trafikkaksjonen
paalhjensen@gmail.com

Hvorfor satser norske helsemyndigheter på levende vaksiner med

Den glemte ebola

KRONIKK

Gunnar Hasle

Folkehelseinstituttet (FHI) har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet laget en 45 siders rapport om hva Norge kan bidra med i bekjempelsen av ebolaepidemien. Dette er et viktig spørsmål. Vel er det i Vest-Afrika slaget står, men helsearbeidere fra rike land kan lett bli som brannmenn uten brannslanger dersom generelle hygienetiltak og isolering av flest mulig smittede skulle vise seg ikke å kunne stoppe epidemien. Denne grundige rapporten gir håp om at Norge kan innta en viktig rolle. Men det er ett perspektiv som mangler: Et norsk initiativ til å forsøke å lage en ikke-levende vaksine. Dette er et viktig alternativ til vaksinearbeidet som foregår nå.

På kort sikt er det behov for kapasitet til å produsere nok vaksinedoser til å komme i gang med utprøving av de mest aktuelle vaksinene. Dette dreier seg om levende vaksiner som består av virus med gener fra ebolavirus. Prinsippet er at disse vaksinevirusene skal formere seg i kroppen, som andre virus, og få kroppen til å utvikle en immunitet som beskytter mot ebolavirus.

Det er to vaksiner som er utpekt som de mest lovende. Den ene er basert på et sjimpanse-adenovirus. Det finnes en rekke adenovirus som gir luftveisinfeksjoner, og det er forskjellige typer som gir sykdom hos mennesker og aper. Den andre er basert på vesikulært stomatittvirus (VSV) som kan gi

influensalignende symptomer hos mennesker.

FHI påpeker at Norge både har penger, ekspertise, lokaler og utstyr som gjør produksjon av vaksiner mulig. Men et stort problem med de aktuelle vaksine-kandidatene er at de må oppbevares i -80°C. I vanlig kjøleskap overlever de bare i ett døgn.

I praksis betyr dette at det ikke vil være mulig å distribuere vaksinene i Afrika annet enn til utvalgte sentra som kan utstyres med frysebokser som holder -80°C. Det forutsetter 100 prosent pålitelig elektrisitetsforsyning, og vaksinene må transporteres i beholdere med flytende nitrogen fra fryseboks til fryseboks. FHI foreslår å lage frysetørrede utgaver av vaksinene, men det vil naturligvis ta mange måneder å teste ut holdbarheten av disse.

”

Vi kan få en billig vaksine som kan oppbevares i vanlige kjøleskap.

norske bidraget vil være i størrelsesorden 100 millioner kroner.

FHI-rapporten skriver overraskende lite om eventuelle problemer med de aktuelle vaksine-kandidatene. I tillegg til problemet med oppbevaring, er det slik at dette dreier seg om levende vaksiner, som i utgangspunktet ikke kan gis til gravide, hivpositive og underernærte. Det trengs dessuten flere studier før de kan gis til barn. I Liberia er 43 prosent av befolkningen under 14 år.

Et annet problem er at vi mangler data for immunitet-

SMITTEVERN: Uten vaksiner er hygienetiltak og isolering den eneste måten å Hasle. Opplysningstiltak i Elfenbenskysten.

ten mot de forskjellige adenovirus og VSV i befolkningen i de landene der det er aktuelt å gi vaksinen. Om slik immunitet foreligger, vil man vente at de levende vaksinene vil bli ødelagt av immunforsvaret før de kan forårsake noen immunitet mot ebolavirus. Rapporten sier ingenting om hvordan vaksineringen kan utføres slik at vi får data for hvor god beskyttelse vaksinene gir, noe som er en forutsetning når man introduserer helt nye vaksiner. Slike

data vil være helt nødvendige for at vaksinene skal kunne brukes senere når man ikke lenger er i en ekstrem krisesituasjon.

Men det viktigste som rapporten ikke nevner, er altså det norske forslaget som er fremmet av to av våre fremste eksperter på vaksiner, Birger Sørensen og Gunnar Bjune. De foreslår å ta utgangspunkt i et peptid som finnes i ebolaviruset. Peptider er korte proteinkjeder, og kan

OVERHØRT

En skulle ikke tro at vi er etterkommere av en bestemorgenerasjon som skylte brødposene og brukte dem mange ganger.

Tone Sofie Agnlen kommenterer plastposeavgiften i Adresseavisen

Eierne av hestedrosjer var heller neppe veldig begeistret ved

innføringen av motorisert transport.

Axel Fridstrøm i Dagens Næringsliv

Verden er ond. Verden er akkurat slik som på blant annet Farmen.

Tom Stalsberg i Dagbladet

Du skal ha hatt ganske sterke skylapper på norske nettaviser for ikke å ha fått med deg hvem som

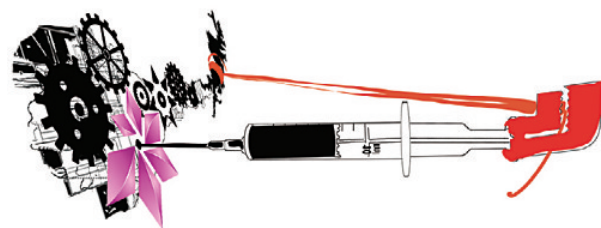
er eksen til Tone. Jeg vil påstå at dersom du er mann og ikke har fått det med deg så ser du ikke mye på nyhetene du heller.

Ingrid på maddam.no

Eg ser opp til prestane. Dei fortener den største takk. Men kan dei ikkje gje folk mysteriet i trua og ikkje rock?

Jon Fosse i samtale med Eskill Skjeldal på katolsk.no

DAGENS LØVÅS

MER DEBATT NESTE SIDE >>

virus og gener når det finnes bedre alternativer?

Plastløsningen

bekjempe Ebola på. Men vaksinerne det satses på i dag, vil være ubrukelige for svært mange, skriver Gunnar

FOTO: THIERRY GUEGNON, REUTERS/SCANPIX

produseres i et kjemisk laboratorium. Dette aktuelle peptidet kan sannsynligvis føre til antistoffproduksjon om det settes sammen med et stoff som «sparker i gang» immunforsvaret.

En peptidvaksine er forholdsvis enkel å produsere. Prøveproduksjon og giftighetsstudier kan fullføres på noen få uker. Fase 1 studier, hvor friske frivillige får vaksinen, rapporterer eventuelle bivirkninger og får målt antistoffer, kan påbegyn-

nes før jul. Dette forutsetter at behandlingen i den regionale etiske komité kan bli gjort i rekordfart.

Oppstarten vil kreve en økonomisk garanti fra staten, men her snakker vi om forholdsvis beskjedne beløp. Om denne vaksinen viser seg å ikke gi antistoffer hos mottagerne, vil staten tape noen få millioner kroner.

I beste fall kan vi få en billig vaksine som kan oppbevares i vanlige kjøleskap, som raskt

kan produseres i store mengder og som kan gis av personalet på helsestasjoner, hvor som helst i de rammede landene. En peptidvaksine er mye tryggere enn levende vaksiner, særlig for gravide og folk med svekket immunforsvar.

Det trengs et alternativ til de levende vaksiner. Norge bør gå i spissen i dette arbeidet.

Gunnar Hasle,
lege og infeksjonsspesialist
hasle@reisklinikken.com

INGEN FARE: Angsten for at snøscootere skal ta over naturen er ubegrunnet, skriver Odd Henriksen. **FOTO: DOUG PENSINGER, SCANPIX**

Nei, vi ønsker ikke å rasere naturen

SNØSCOOTER
Odd Henriksen

Kritikken av regjeringens forslag om å tillate kommuner å åpne for en turistløype for snøscootere der dette er mulig, er feilslått.

Det selvfølgelig først: Regjeringen er svært opptatt av stillheten, de hvite viddene og skogens ro. Derfor er forslaget til regjeringen at all motorferdsel i utmark er forbudt. Skal det tillates kjøring, må det finnes et lovbestemt unntak. Det er dette unntaket som har skapt debatten og ubegrunnede beskyldninger om at en ønsker å rasere norsk natur.

Regjeringens forslag til endring av motorferdsel i utmark stiller strenge krav til kommunene dersom de skal kunne åpne for turkjøring. Og det settes klare rammer for opprettelse av en slik løype. Kjøring kan kun skje i fastsatte løyper, det gjelder absolutt forbud mot kjøring i nærmere angitte områder og kommunene må ta hensyn til virkninger for friluftsliv, naturmangfold, hytteområder, kulturminner og kulturmiljø.

Turløypa skal i tillegg angis i kommunens arealplan eller reguleringsplan. Dermed underlegges løypa strenge plankrav, for å sikre ivaretagelse av friluftsliv og

naturmangfold. Videre foreslås det at reglene i plan- og bygningsloven § 5-4, som gjelder ulike instansers myndighet til å fremme innsigelse, opprettholdes.

Jeg har selv vært ordfører i en kommune hvor det har vært tillatt med lystkjøring, eller, som det i realiteten er, kjøring i en turløype. Vår løype ble planlagt etter tilnærmet samme regler som nevnt ovenfor. Vi har vært forsøkskommune og det har gått helt fint. Vi har ikke rasert naturen, det er mulig å gå på ski i dagevis

uten å bli forstyrret, og i tillegg fikk kommunen pris for å være en meget god folkehelsekommune. Våre største konflik-

ter har vært knyttet til nyttekjøring, ikke til turistløypa.

I mange kommuner er det fullt mulig å legge til rette for både friluftsliv og turkjøring. Lovforslaget vil ikke være et frislipp av motorferdsel i utmark, slik mange hevder. Forslaget styrker lokaldemokratiet ved å la kommunene få bestemme selv, og regjeringen har tillit til at de er seg sitt forvalteransvar bevisst.

Kommunene må ta hensyn til alle sine innbyggere, også dem som ønsker ro i naturen. Det er jeg overbevist om at kommunene er i stand til.

Odd Henriksen,
stortingsrepresentant (H), medlem av energi- og miljøkomiteen
odd.henriksen@stortinget.no